

Dreptul

Săptămînal juridic

ISSN 1857-3185

VINERI

25 noiembrie

2011

Anul X

nr. 44 (399)

8 pagini – 3 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Evaluarea reformelor privind justiția pentru copii în Republica Moldova – concluzii și recomandări pag. 3

Informarea societății civile – esențială în prevenirea traficului de copii și a pornografiei infantile pag. 4

Activitatea Filierei francofone – model de formare teoretică și practică de nivel european pag. 5

Președintele CC din România către Tănase și Filat: Ați făcut aceeași școală ca și noi și vorbim același limbaj juridic

Prim-ministrul Vlad Filat a avut o întrevedere cu membrii delegației Curții Constituționale din România, aflați într-o vizită la Chișinău.

La întrevedere au mai participat președintele Curții Constituționale din Republica Moldova, Alexandru Tănase și ambasadorul Extraordinar și Plenipotențiar al României la Chișinău, Marius Lazurca. Părțile au discutat despre experiența ambelor state privind modificarea Constituției țării, precum și de acordare a cadrului legislativ național la acquis-ul comunitar.

Prim-ministrul a subliniat importanța acestei vizite la Chișinău și a efectuării unui

schimb de păreri cu specialiștii moldoveni vizavi de funcționarea sau modificarea normelor constituționale.

Președintele Curții

Constituțională din Republica Moldova au o relație de colaborare bună și deschisă. Acesta a apreciat faptul că Filat și Tănase au făcut stu-

Președintele Curții Constituționale din România s-a arătat convins că Republica Moldova va reuși să depă-

Constituționale din România, Augustin Zegrean a menționat că instituția pe care o reprezintă și Curtea

dii juridice în România. „Ați făcut aceeași școală ca și noi și vorbim același limbaj juridic”, a specificat Zegrean.

șească problemele legate de alegerea șefului statului și că soluția va fi găsită în baza dreptului constituțional.

Negocierile oficiale în formatul „5+2” vor avea loc pe 30 noiembrie - 1 decembrie

După o pauză de cinci ani, prima întâlnire oficială în formatul „5+2” va avea loc în perioada 30 noiembrie - 1 decembrie, la Vilnius. Acest lucru a fost stabilit în cadrul întrevederii, de la Bender, dintre prim-ministrul Vlad Filat și liderul de la Tiraspol, Igor Smirnov.

„A fost o întâlnire necesară, utilă, rezultativă. Am convenit ca în data de 30 noiembrie - 1 decembrie, la Vilnius, va avea loc prima rundă a negocierilor oficiale în formatul „5+2”, o întâlnire importantă pentru că urmează să stabilim principiile care vor sta la baza negocierilor și agenda pentru întâlnirile ulterioare”, a spus premierul Vlad Filat.

Șeful Guvernului recunoaște că dialogul cu liderul transnistrean nu a fost unul ușor. „Domnul Smirnov nu este un partener de dialog comod, dar aceasta este ceea ce mă privește pe mine în cadrul negocierilor. Important este că procesul a fost pornit și se mișcă într-o direcție pozitivă. Indiferent de ceea ce se întâmplă sub aspect politic în Republica Moldova, procesul de reglementare a conflictului transnistrean trebuie să continue”, a precizat Filat.

Totodată, cei doi oficiali au semnat o declarație comună în care este stipulat caracterul permanent al negocierilor în formatul „5+2”.

„Am semnat acest document prin care am marcat aspectele ulterioarei activități în vederea soluționării mai multor probleme, atât pentru Republica Moldova, cât și pentru Transnistria. Dacă vrei cu adevărat să soluționezi o problemă, este nevoie de comunicare pe picior de egalitate, lucru specificat în primul punct al declarației”, a subliniat liderul de la Tiraspol, Igor Smirnov.

De asemenea, o problemă discutată în cadrul întrevederii a vizat situația în zona de securitate. Părțile au convenit asupra unor discuții în cadrul Comisiei Unificate de Control în ceea ce privește acțiuni unilaterale.

Vlad Filat a fost însoțit în regiunea transnistreană de vicepremierul pentru Integrare, Eugen Carпов și reprezentanți ai MAI și Ministerului Economiei. De asemenea, la întrevedere a fost prezent șeful Misiunii OSCE în Moldova, Philip Remler și așa-numitul ministru de externe al Transnistriei, Vladimir Iastrebeac.

Acordul de prietenie dintre Rusia și Moldova a fost prelungit cu 10 ani

Acordul de prietenie și cooperare dintre Federația Rusă și Republica Moldova a fost prelungit cu 10 ani. Acesta a fost semnat, recent, la Chișinău, de către Iurie Leancă, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, și Serghei Lavrov, ministrul Afacerilor Externe al Federației Ruse, care s-a aflat într-o vizită de lucru în țara noastră.

Acordul prevede colaborarea în domeniul macroeconomic și umanitar, cooperarea regională, dar și în sferile energetice, agriculturii și muncii. Pe lângă acest acord, Iurie Leancă și Serghei Lavrov au semnat și Acordul de cooperare în domeniul arhivelor și Planul de consultări între cele două ministere pentru anul 2012, care conține subiectele principale ce se referă la colaborarea bilaterală dintre Moldova și Rusia.

Ministrul moldovean de Externe a declarat, la conferința de presă comună, pe care au susținut-o cei doi oficiali că, în cadrul întrevederii cu omologul său rus, au fost examinate cele mai actuale probleme și au fost evaluate perspectivele colaborării dintre cele două țări. Leancă a specificat că relațiile comerciale și economice dintre Rusia și Moldova se dezvoltă dinamic, iar Rusia este principalul partener comercial al Republicii Moldova.

Totodată, Serghei Lavrov, ministrul rus de Externe, a menționat că întrevederile care au loc între reprezentanții celor două țări, dar și semnarea acordurilor de colaborare, constituie o garanție a dezvoltării parteneriatului dintre Republica Moldova și Rusia.

Cei doi miniștri de externe au discutat și despre conflictul transnistrean și au specificat că soluționarea acestuia trebuie să se bazeze pe principiul păstrării suveranității și integrității teritoriale a Republicii Moldova.

Pe lângă întâlnirea cu Iurie Leancă, Serghei Lavrov a avut o întrevedere cu Marian Lupu, președintele interimar al țării, și cu premierul Vlad Filat.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ Flash

Vor președinte CSJ ales prin concurs, dar nu de AIE

Președintele Curții Supreme de Justiție trebuie să fie ales prin concurs, dar nu să fie numit de Alianța pentru Integrare Europeană. Cu această declarație au ieșit în presă mai multe organizații neguvernamentale din domeniul justiției.

Desemnarea pe criterii politice a șefului CSJ ar constitui o încălcare a principiului separării puterilor în stat, se mai spune în declarația juriștilor. Mai mult, dacă această funcție ar reveni unui anumit partid, atunci se neglijează rolul Consiliului Superior al Magistraturii în procesul de numire a președintelui Curții Supreme de Justiție.

Reacția vine după ce membrii Alianței pentru Integrare Europeană au recunoscut că funcția de președinte a Curții Supreme de Justiție i-a revenit unui partid din cadrul AIE, în urma negocierilor purtate de către aceștia.

Procuratura Generală, tot mai aproape de China

Procurorul General, Valeriu Zubco, a efectuat o vizită de lucru în China, pentru a semna Planul de realizare a Memorandumului de înțelegere, parafat la 7 septembrie, la Chișinău, între procuraturile ambelor state. De asemenea, au fost discutate și proiectele părților legate de menținerea și dezvoltarea cooperării în baza principiilor justiției și supremației legii, prevenirii și combaterii corupției, spălării banilor, traficului de persoane, a criminalității organizate și transfrontaliere.

Vizita a urmărit scopul inițierii unor relații de colaborare în baza principiilor de reciprocitate, schimb de experiență și bune practici între serviciile procuraturilor din Republica Moldova și Republica Populară Chineză.

Pentru R. Moldova existența unui Memorandum de Înțelegere la capitolul cooperare bilaterală între serviciile procuraturii este un mecanism nou și unic în realizarea asistenței juridice în materie penală și cooperării internaționale, act care nu are precedent în practica părților semnatare.

Implementarea prevederilor Memorandumului va determina un schimb de informații cu privire la legislația și jurisprudența în domeniile de interes comun, luând în considerație realizările din fiecare țară, precum și cooperarea cu organele competente, în scopul facilitării și accelerării procedurilor de acordare a asistenței juridice.

Grupul de lucru pentru monitorizarea Strategiei naționale anticorupție și-a început activitatea

Recent, a fost creat grupul de lucru care urmează să perfecțeze proiectul Strategiei naționale anticorupție pentru anii 2011-2015. Grupul e format din reprezentanți ai instituțiilor de stat și ai societății civile și își propune perfecționarea legislației anticorupție și îmbunătățirea mecanismelor ei de funcționare. Unele prevederi ale proiectului strategiei au fost discutate la prima ședință de lucru.

În cadrul întrunirii, grupul de monitorizare a Strategiei naționale anticorupție și-a desemnat conducerea. Președinte a fost ales viceministrul Justiției, Vladimir Grosu, iar vicepreședinte – directorul executiv Transparency International-Moldova, Lilia Carasciuc.

Vladimir Grosu a opinat că fiind format din reprezentanți ai instituțiilor de stat, dar și ai societății civile, activitatea grupului de lucru va fi una eficientă.

Și Lilia Carasciuc, căreia i-a revenit funcția de vicepreședinte al grupului de lucru, și-a exprimat convingerea că odată cu implicarea ONG-urilor, observațiile asupra proiectului Strategiei naționale anticorupție vor contribui la elaborarea unor mecanisme eficiente de combatere a fenomenului.

Planul de acțiuni, pentru anul viitor, de implementare a Strategiei naționale anticorupție, urmează a fi aprobat de Guvern până la finele săptămânii viitoare, iar de Parlament până la finele acestui an.

„Angajările în instituțiile de stat se fac pe criterii politice”

Zeci de specialiști cu experiență riscă să rămână fără serviciu odată cu schimbarea miniștrilor sau a șefilor întreprinderilor de stat. Care sînt criteriile și regulamentul după care trebuie să fie făcute angajări în ministere și în alte instituții de stat? Despre aceasta au vorbit invitații unei emisiuni televizate.

Expertul în administrație publică, Andrei Donică, susține că angajările în instituțiile statului se fac pe criterii politice.

„Se pun oameni care sînt convenabili cuiva. Oamenii competenți sînt dați afară de la serviciu ca să nu creeze probleme. Afta timp cît vor fi aceste partajări de funcții, afta timp vom stagna. Oamenii lucrează pentru ministru, sus stă ministrul și dă indicații ce trebuie de făcut, ce trebuie de semnat”, afirmă expertul în administrație publică Andrei Donică.

Președintele Sindicatului Angajaților Publici, Iurie Spivacenco, este convins că prin angajări defectuoase este afectat însuși procesul de reformă.

„Din cauza asta timp de 20 de ani sîntem numai în reforme, cum s-a schimbat șeful, s-a pornit reforma, de fiecare dată toate reformele schimbă persoane noi, cadre noi”, spune președintele Sindicatului Angajaților Publici, Iurie Spivacenco.

În prezent, angajările în cadrul instituțiilor statului se fac conform Codului muncii și a Regulamentului funcționarilor publici aprobat de Guvern.

Curtea Supremă de Justiție

Întrevederea președintelui CSJ, Ion Muruianu, cu delegația Curții Constituționale a României

La 22 noiembrie 2011, în cadrul vizitei în Republica Moldova, președintele Curții Constituționale a României, Augustin Zegrean, și judecătorii Petre Lăzăroiu și Mircea Ștefan Minea au avut o întrevedere cu președintele Curții Supreme de Justiție, Ion Muruianu, la care a luat parte și președintele Curții Constituționale a Republicii Moldova, Alexandru Tănase.

Participanții la întrunire au relevat aspectele organizatorice și funcționale ale sistemelor judecătorești din Republica Moldova și România. Astfel, Ion Muruianu a făcut o succintă descriere a competenței și activității Curții Supreme de Justiție a RM, menționînd principalele atribuții ale instanței supreme. La rîndul său, Augustin Zegrean, a relatat despre sistemul jurisdicției constituționale din România, dar și despre adoptarea noilor coduri, precum și despre impactul, în urma implementă-

rii acestora, asupra justiției române.

De asemenea, părțile au

lor Omului. În acest sens, s-a vorbit despre obligativitatea găsirii soluțiilor pentru de-

Curții Supreme de Justiție a RM a subliniat oportunitatea realizării schimbului de ex-

scos în evidență problemele, de altfel, în mare parte similare, cu care se confruntă instanțele judecătorești din ambele țări, un aspect important fiind aplicarea la nivel național a jurisprudenței Curții Europene a Drepturi-

pășirea obstacolelor existente în promovarea valorilor europene și întreprinderea unor măsuri care să asigure ralierea legislațiilor naționale la standardele impuse de Curtea de la Strasbourg.

În final, președintele

periență în domeniul practicii judiciare, precum și necesitatea extinderii și dinamizării dialogului instituțional în domeniul justiției, prin consolidarea legăturilor stabilite între instanțele judecătorești din cele două state.

Marian Lupu promite modificarea legislației privind alegerea președintelui în următoarele săptămîni

Schimbarea legislației electorale deja se produce, iar ca rezultat, vor fi eliminate piedicile care nu permit, astăzi, alegerea șefului statului. Declarația a fost făcută de președintele Parlamentului, Marian Lupu, în cadrul unei emisiuni televizate. Acesta nu exclude, însă, în cazul unor alegeri anticipate, organizarea unui referendum privind modificarea articolului 78 din Constituție.

„Avem un proiect de lege deja înregistrat în Parlament, de către un grup de colegi și în curînd va apărea și al doilea. Sper ca în următoarele două săptămîni să examinăm și să aprobăm deja aceste proiecte în Parlament”, a precizat M. Lupu.

Șeful Legislativului a explicat și care sînt modificările ce urmează a fi introduse în legislație: „Trecerea prin cabine a 61 de deputați, s-a ținut cont și de modul în care se va proceda în caz de neînregistrare a candidaților”.

Totuși, Marian Lupu a ținut să menționeze că numărul de voturi necesare pentru alegerea președintelui va rămîne același - 61.

Pe de altă parte, demnitarul a comunicat că în cazul în care se ajunge la alegeri anticipate, ar putea fi organizat un referendum în vederea modificării articolului 78 din Legea supremă.

„Ideea privind realizarea unui referendum a fost lansată de PL, noi am acceptat, însă nu pentru acest scrutin, nu e corect să tragem plapuma peste noi. Ideea a fost că dacă nu dea Domnul ajungem la anticipate, în aceeași zi să realizăm un referendum privind modificarea articolului 78 din Constituție, prin scăderea de la 61 la 51 de voturi necesare pentru alegerea președintelui. Întrebarea cu votarea de către întreg poporul nu o putem înainta mai devreme de data de 6 septembrie 2012”, a punctat M. Lupu.

14 mil. de euro – despăgubirile achitate de RM la CEDO

200 de dosare pierdute de Republica Moldova, printre primele 7 state condamnate și aproximativ 14 milioane de euro. Toate aceste lucruri le-am obținut la... Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO).

Timp de 10 ani (2001 - 2011), Republica Moldova a tot pierdut majoritatea dosarelor intentate contra sa. Despăgubirile personale s-au cifrat la circa 14 milioane de euro în tot acest timp

Ștefan Urătu, președintele Comitetului Helsinki, a declarat că cele mai multe condamnări le-am primit pînă în 2005, atunci cînd încă funcționau tribunalele, iar printre cele mai dese motive din care Moldova era la categoria perdanților se numără dreptul la un proces echitabil și încălcarea dreptului la proprietate.

Urătu consideră că Moldova a pierdut atîtea procese la CEDO pentru că țara se află în perioadă de tranziție, iar

între atribuțiile a două instituții apărea un gol pe care nu îl completa nimeni. „Omul este purtat cu problema sa și astfel el își caută dreptatea la nesfîrșit. Aceasta îl face să meargă la CEDO pentru că nu are un instrument lucrativ de soluționare a problemei sale în țară, fie că acest instrument funcționează greșit, adică nu-i asigură un rezultat pe care a contat”, e de părere președintele Comitetului Helsinki.

Ștefan Urătu declară că Moldova, din acest an, are o lege nouă, care prevede că statul ar putea recunoaște benevol anumite violări. Acestă lege a fost aprobată, în opinia lui Urătu, anume pentru persoanele care au depus cerere la CEDO, iar acum sînt rugați să o retragă iar procesul să continue aici. „Republica Moldova trebuie să implementeze reforma în justiție, dar să fie cîntărit, chibzuit, din toate aspectele, din toate

punctele de vedere, ținîndu-se cont de experiența și practicile precedente”, a spus sursa citată.

Asociația „Promo-LEX”, a cărei președinte e Ion Manole, a ținut să precizeze că în regiunea transnistreană au fost pronunțate 3 dosare de condamnare a Republicii Moldova la CEDO, cele mai răsunătoare fiind cazul Ilașcu - 2 dosare și cazul școlilor cu predare în grafie latină. În cazul școlilor o posibilă condamnare ar putea veni în prima jumătate a anului viitor.

În opinia lui Manole, e ceva firesc că Moldova să fie condamnată la CEDO, deoarece orice țară, cît de democrată ar fi aceasta, oricum va face anumite încălcări. Ori autoritățile sînt de vină, sau legislația, oricum încălcări ale drepturilor omului există. Cu toate acestea, juristul consideră că populația s-a săturat de starea perioadei de tranziție.

Evaluarea reformelor privind justiția pentru copii în Republica Moldova – concluzii și recomandări

În unul din numerele anterioare ale publicației noastre v-am informat despre evaluarea, în cadrul unei conferințe de presă, a reformelor privind justiția pentru copii – eveniment organizat cu scopul de a analiza reformele privind justiția juvenilă și identificarea direcțiilor prioritare pentru a îmbunătăți situația copiilor aflați în conflict cu legea, astfel ca drepturile acestora să fie respectate. În urma discuțiilor ce au avut loc între cei mai importanți actori și experți în domeniu, au fost formulate un șir de concluzii și recomandări.

Astfel, privind lucrurile dintr-o perspectivă pozitivă, reformele legislative în domeniul protecției drepturilor copilului ce se află în contact cu sistemul de justiție, realizate în ultimii ani, au adus schimbări salutare în domeniul respectiv. Legislația este mai compatibilă cu standardele internaționale, durata sentințelor copiilor a fost redusă, iar numărul copiilor care sînt scoși în afara sistemului juridic penal cît mai devreme posibil este în creștere. Au fost create servicii de probațiune. Au fost desemnați procurori pentru examinarea cauzelor privind minorii. Numărul copiilor privați de libertate a scăzut și au fost întreprinse eforturi întru școlarizarea copiilor aflați în detenție preventivă.

Însă, mai există preocupări majore, dintre care cele mai importante se conțin în Observațiile Finale ale Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului, din februarie 2009. Totodată, analiza datelor statistice denotă faptul că dinamica și structura delinvenței juvenile în ultimii ani se menține relativ constantă, iar potrivit datelor Ministerului Afacerilor Interne, în prima jumătate a anului 2011, victime ale diferitor genuri de infracțiuni au fost circa 653 de copii. Este răspîndit fenomenul violenței fizice în familie, deseori în astfel de cazuri figurînd copiii. Anual sînt înregistrate cazuri de participare a minorilor la co-

miterea abuzurilor față de alți copii.

Analizînd aspectele ce influențează negativ respectarea și implementarea eficiență a tuturor drepturilor copiilor aflați în contact cu sistemul de justiție în Republica Moldova, în cadrul conferinței au fost evidențiate mai multe dificultăți:

a) sistemul de justiție nu este întotdeauna prietenos copilului;

b) procedurile de lucru cu copiii aflați în contact cu sistemul de justiție nu întodeauna corespund vârstei, nu sînt rapide și adaptate la necesitățile și drepturile acestora;

c) predomină abordarea minorului, aflat în conflict cu legea, ca pe un infractor, ci nu ca pe un copil care are nevoie de asistență și suport special;

d) cadrul normativ și practicile de audiere a copiilor-victime și martori în procesele penale, dar și civile nu asigură excluderea revictimizării;

e) sînt insuficienți profesioniștii specializați care lucrează cu și pentru copii în sistemul de justiție (judecători, avocați, psihologi, pedagogi, mediatori etc.);

f) serviciile oferite de sistemul de probațiune pentru minori nu contribuie eficient la reintegrarea socială a copiilor beneficiari și la reducerea

recidivei acestora;

g) medierea în cauzele cu implicarea copiilor nu este acceptată de societate, iar măsurile extrajudiciare de soluționare a cauzelor penale cu implicarea copiilor sînt implementate în baza unui cadru legal și instituțional lacunar și ineficient;

h) sistemul de referire a copiilor de la sistemul de justiție la serviciile sociale pentru reabilitarea lor în comunitate nu este dezvoltat, iar serviciile sociale nu sînt diversificate îndeajuns, astfel ca acestea să răspundă nevoii copilului;

i) situația copiilor sub vîrsta răspunderii penale nu este abordată multidisciplinar;

j) condițiile de detenție a copiilor nu contribuie la dezvoltarea, la ei, a atitudinilor și aptitudinilor care să îi ajute să se reintegreze în societate;

k) sistemul de colectare și analiză a datelor privind copiii aflați în contact cu sistemul de justiție nu este întotdeauna credibil și nu contribuie la monitorizarea situației lor și la elaborarea unui cadru de politici necesar;

l) mijloacele financiare din bugetul public național

destinate copiilor aflați în contact cu sistemul de justiție nu sînt supuse unei evidențe riguroase, care să asigure utilizarea eficientă a acestora.

În baza problemelor constatate, participanții la conferință – reprezentanți ai autorităților publice, ai societății civile și partenerii de dezvoltare au formulat un șir de recomandări menite să asigure drepturile copiilor care se află în conflict cu legea.

Printre acestea se includ:

- Elaborarea și implementarea cadrului normativ

de asistență a copilului aflat în contact cu sistemul de justiție.

- Instruirea continuă a psihologilor școlari și a pedagogilor și sporirea rolului acestora în domeniul prevenirii delinvenței juvenile și asistenței copilului care intră în conflict cu legea.

- Elaborarea unei legi separate pentru reglementarea modului de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, instituind mecanismul de atestare/licențiere a activității de psiholog, evidența psihologilor și necesitatea standardelor de calitate în acest domeniu.

- Specializarea în examinarea cauzelor și lucrul cu copiii, instruirea inițială și continuă a judecătorilor, procurorilor, avocaților, mediatorilor, psihologilor, pedagogilor, a consilierilor de probațiune și a personalului penitenciar.

- Amenajarea în cadrul instanțelor judecătorești, organelor procuraturii, de poliție, birourilor de probațiune, a încăperilor destinate audierii copiilor, cu participarea psihologilor calificați și specializați

în acest domeniu și îndepărtarea organelor de poliție de la efectuarea actelor procesuale în dosarele cu copii.

- Dezvoltarea și promovarea măsurilor extrajudiciare de soluționare a cauzelor cu implicarea copiilor prin asigurarea implementării medierii și probațiunii și revizuirea cadrului normativ privind măsurile de constrîngere cu caracter educativ și împăcarea părților, pentru a asigura reabilitarea și suportul efectiv al copiilor în comunitate.

- Consolidarea sistemului de probațiune juvenilă prin îmbunătățirea sistemului de

recrutare, instruire și monitorizare a performanței consilierilor de probațiune juvenilă, îmbunătățirea calității referatelor prezentențiale, instruirea judecătorilor și procurorilor privind rolul serviciilor de probațiune în asigurarea drepturilor copilului aflat în conflict cu legea și utilitatea referatului de evaluare psihosocială a copilului, precum și asigurarea resurselor financiare corespunzătoare necesităților de dezvoltare a serviciilor de probațiune.

- Asigurarea la nivel local a interacțiunii intersectoriale dintre instanța de judecată, procuratură, biroul de probațiune, poliție, serviciile publice și private de asistență socială și școala în cadrul unui sistem de referire, pentru monitorizarea eficientă a cazurilor copiilor care intră în contact cu sistemul de justiție, asistența și reeducarea acestora în comunitate.

- Asigurarea respectării drepturilor copiilor victime și martori în procesul de judecată, inclusiv prin asistența legală și psihologică specializată a acestora pe toată durata procedurilor judiciare și de expertiză medicală.

- Revederea sistemului de sancționare disciplinară a copiilor aflați în detenție, conform standardelor internaționale.

- Reglementarea în legislația procesual-penală a termenului maxim de ținere în stare de arest a minorului la faza de examinare a cauzei penale și de către instanța de judecată, precum și elaborarea unui mecanism eficient de evidență a termenului arestului preventiv al copiilor.

- Modificarea în conformitate cu sistemul indicatorilor internaționali de justiție juvenilă a procesului de colectare și analiză a datelor statistice privind copiii aflați în conflict cu legea, pentru îmbunătățirea calității documentelor de politici adecvate.

Cor. DREPTUL

ONG: Egalitatea de gen ar trebui promovată la reuniunea de la Busan

Organizațiile societății civile care pledează pentru consolidarea egalității de gen în Republica Moldova solicită factorilor de decizie să-și asume angajamente plene în vederea promovării egalității de gen. În special, să facă cunoscute aceste angajamente la cel de-al Patrulea For de Nivel Înalt privind eficacitatea ajutorului acordat, care se va desfășura la Busan, Coreea de Sud.

Potrivit unui apel al ONG-urilor către autoritățile centrale ale Republicii Moldova, partenerii de dezvoltare, agențiile internaționale și donatorii țării – actorii care vor participa la acest for ar trebui să promoveze egalitatea de gen prin transparența sporită a finanțării egalității de gen, extinderea sprijinului acordat societății civile pentru a utiliza abordări participative de monitorizare etc.

„În asigurarea unei dezvoltări durabile a

Republicii Moldova și asigurării democrației printr-o guvernare participativă, transparentă și nediscriminatorie ne adresăm să fie creat un parteneriat tripartit, constituit din stat - donatori - societate civilă, în scopul identificării priorităților strategice de dezvoltare a țării și realizării acțiunilor de atingere a acestora”, a declarat Daniela Terzi-Barbăroșie, directorul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare, în cadrul unei dezbateri publice.

Potrivit Danielei Terzi-Barbăroșie, ar trebui ca în Strategia Națională de Dezvoltare pentru anii 2012-2020 să fie inclus un capitol separat privind asigurarea egalității de gen, cu elaborarea unui mecanism instituțional viabil și elaborarea statisticii de gen sectoriale, care să fie utilizate obligatoriu în elaborarea, planificarea și evaluarea strategiilor de dezvoltare sectorială.

Directorul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare a mai menționat că apelul organizațiilor care promovează egalitatea de gen se pliază cu apelul Centrului Național pentru Participare. Se solicită includerea problematicii de gen în programele de dezvoltare strategică, iar apoi – o finanțare sporită a domeniului egalității de gen din partea donatorilor externi și partenerilor de dezvoltare.

Președintele Centrului Național pentru Dezvoltare, Sorin Mereacre, a declarat că ar trebui să existe un sistem de management și de evaluare a sumelor care au venit de la donatorii externi. „Dar vrem să mergem mai departe, adică să existe delimitarea foarte clară pe sectoare, pe metode de alocare, ca să putem face o analiză a finanțărilor”, a declarat Sorin Mereacre.

MĂRIMEA SALARIULUI MEDIU LUNAR PE ECONOMIE ÎN 2012 – 3550 DE LEI

Guvernul Moldovei a aprobat mărirea salariului mediu lunar pe economie pentru anul 2012, la nivel de 3550 de lei.

Acesta va crește în comparație cu cel din anul curent cu 250 de lei. După cum a menționat ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, nivelul salariului mediu aprobat de Cabinet a fost conceput cu luarea în considerare a indicatorilor macroeconomici prognozați pentru 2012. Acesta va fi folosit la diverse calcule, inclusiv determinarea mărimii contribuțiilor în bugetul asigurărilor sociale, dimensiunea diferitor înlesniri.

Informarea societății civile – esențială în prevenirea traficului de copii și a pornografiei infantile

Traficul de copii este un fenomen răspândit în Republica Moldova, potrivit unui raport al Programului Internațional de eliminare a exploatarea muncii copilului al Organizației Internaționale a Muncii. Conform datelor, cel mai des sînt traficați copiii cu vîrsta cuprinsă între 12 și 18 ani, cele mai multe victime avînd între 15 și 18 ani. Băieții sînt racolați, în general, pentru munci agricole, cerșit, vânzarea aurului fals etc. Fetele, de asemenea, sînt frecvent recrutate pentru aceste munci, la care se mai adaugă și exploatarea sexuală.

Autorii studiului definesc și profilul copilului expus riscului de a fi traficat. Astfel, acesta fie că a fost educat într-o instituție specializată, fie că provine dintr-o familie socialmente vulnerabilă sau disfuncțională (de regulă uniparentală), fie că se află în custodia rudelor, cunoscuților, vecinilor, părinții fiind plecați în străinătate. Cei mai mulți dintre acești copii au studii medii incomplete, iar unii sînt analfabeți. Drept urmare, aceștia nimeresc sub influența străzii, unde sînt expuși diverselor vicii sociale, devenind o pradă ușoară pentru traficanți. Copiii eliberați din trafic revin acasă bolnavi și dezechilibrați mintal, fără mijloace necesare pentru tratament. Reabilitarea și reintegrarea lor socială necesită eforturi și mijloace considerabile.

Totodată, majoritatea copiilor preferă să se izoleze și să nu utilizeze informațiile despre organizațiile care le-ar putea oferi un refugiu, o consultație juridică, servicii medicale și psihologice. Mai mulți experți susțin că, în general, societatea moldovenească este foarte sceptică și intolerantă față de victimele traficului.

Situația descrisă mai sus pare suficient de sumbră ca să ne pună pe gînduri. Cîți dintre noi, însă, își mai amintesc mîine ce au citit azi. Totul se rezumă, de obicei, la constatarea realității dure în care trăim și la compasiunea exprimată victimelor nevinovate ale traficului de ființe umane, pentru a reveni, mai apoi, la propriile probleme în care ne consumăm zi de zi.

Un rol important în informarea și atenționarea populației cu privire la un fenomen ce nu trebuie deloc neglijat revine instituțiilor de stat abilitate, dar și organizațiilor neguvernamentale din domeniu. Ministerul Afacerilor

Interne al Republicii Moldova a declarat lupta împotriva traficului de ființe umane drept una dintre prioritățile de bază în activitatea sa. În această ordine de idei, Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane (CCTP) al MAI în comun cu Centrul Internațional „La Strada” au organizat un seminar pentru elevii Liceului teoretic „Mihai Viteazul” din Capitală, cu tema: „Riscurile fenomenului traficului de copii și a pornografiei infantile”.

Obiectivul organizatorilor vizează sporirea nivelului de informare a societății civile privind fenomenul traficului de ființe umane și riscurile acestuia. În cadrul seminarului, ofițerii Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane au făcut o prezentare amplă a activității instituției pe care o reprezintă. Totodată, ei au relatat despre fenomenul pornografiei infantile și a migrației ilegale, precum și despre măsurile de prevenire și combatere a acestora.

Discuțiile s-au axat pe cazuri reale, victimele cărora au devenit copiii, din cauza faptului că informația pe care o dețineau despre acest fenomen era minimă. Adolescenții au primit și explicații referitoare la modalitățile de ieșire din astfel de situații, precum și la

prevederile bazei legale privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

La finalul seminarului, elevii, dar și profesorii au primit materiale didactice și informative. Adulții au menționat eficiența precum și importanța unor astfel de întruniri, solicitînd organizarea și a altor seminare de acest gen, dar și distribuirea materialelor informative care ar fi utile și ar ajuta la desfășurarea orelor deschise la tema respectivă.

Evenimentul face parte din acțiunile ce se înscriu în Planul Național de prevenire și combatere a traficului de ființe umane pentru anii 2010-2011 și are drept scop reducerea pericolului de a deveni victimă a traficanților. Reprezentanții CCTP al MAI au comunicat că vor organiza periodic astfel de seminare,

pentru a informa societatea civilă despre campania de profilaxie a traficului de persoane.

Recomandări privind protecția copilului în spațiul virtual

În același context, în scopul protecției copiilor în spațiul virtual și contracarării unor eventuale capcane, întinse de persoane cu intenții dubioase, Ministerul Afacerilor Interne a venit cu un șir de recomandări pentru copii, dar și pentru părinții acestora:

Sfaturi pentru copii:

– nu oferi persoanelor înfîlinate pe Internet

informații personale despre tine sau familia ta;

– nu spune parola de la e-mail altor persoane, dacă le comunică acestea pot trimite mesaje jignitoare în numele tău sau pot intra pe site-uri interzise;

– dacă vrei să te întâlnești cu o persoană pe care ai cunoscut-o pe Internet, anunță părinții despre aceasta, deoarece oamenii pot fi foarte diferiți de ceea ce au pretins că sînt pe Internet și astfel poți deveni victima traficului de persoane și a altor întâmplări tragice;

– evită postarea pe Internet a fotografiilor care te surprind în ipostaze indecente; acestea sînt personale și nu trebuie să ajungă la oricine, ele pot fi folosite, mai devreme sau mai tîrziu, pentru a vă face rău, ție sau celor apropiați;

– nu uita că nu tot ceea ce citești sau vezi pe Internet este adevărat;

– dacă cineva te face să simți neconfortabil pe Internet, poți oricînd să renunți la comunicarea cu acea persoană.

Sfaturi pentru părinți:

– supravegheați activitatea copilului dumneavoastră pe Internet;

– așezați computerul conectat la Internet într-o zonă deschisă, de unde puteți ușor supraveghea copilul;

– instalați instrumente de filtrare a accesului la Internet, ca măsuri suplimentare de supraveghe;

– încurajați copilul să vă spună dacă cineva din mediul online îl face să se simtă inconfortabil sau îi provoacă teamă;

– explicați copilului principiile elementare de autoprotecție pe Internet. Dacă un site încurajează copiii să-și transmită numele pentru a personaliza conținutul acelui program, ajutați-l să-și găsească un nume fictiv;

– încurajați copilul să aibă un comportament responsabil și cuviincios pe Internet, să nu transmită vulgarități, amenințări sau injurii. Faptele abuzive comise online pot avea consecințe în mediul real;

– nu restricționați excesiv și fără justificare accesul copiilor la calculator și pe Internet.

Lilia DUMINICA

Centrul Antiterorist al SIS marchează 5 ani de activitate

Centrul Antiterorist – subdiviziunea Serviciului de Informații și Securitate responsabilă de coordonarea tehnică a măsurilor de prevenire și combatere a terorismului aniversează, în această toamnă, 5 ani de la înființare. Cu această ocazie, reprezentanții centrului au făcut o trecere în revistă a acțiunilor desfășurate, iar în acest context, și a succeselor obținute pe parcursul întregii perioade de activitate.

Evoluția fenomenului terorist, care a degenerat în una dintre cele mai grave amenințări la adresa securității naționale și internaționale, a determinat comunitatea mondială să-și revizuiască întreaga politică de securitate. În acest context, Republica Moldova, făcînd parte din Coaliția antiteroristă internațională, își aduce și ea contribuția la edificarea, asigurarea și întărirea arhitecturii de securitate la nivel regional.

Realizînd imperativul combaterii terorismului, țara noastră promovează o politică antiteroristă proprie. În vederea prevenirii și neadmiterii manifestărilor de terorism, Serviciul de Informații și Securitate monitorizează permanent situația din țară, de la hotarele ei, precum și pe cea din regiune, pentru a nu permite și a preveni apariția unor pericole și riscuri.

În acest scop, la 13 noiembrie 2006, prin Hotărîrea Guvernului nr. 1295 din 13 noiembrie 2006 și în temeiul Legii cu privire la combaterea

terorismului, în cadrul SIS a fost creat Centrul Antiterorist – organ responsabil de coordonarea tehnică a măsurilor de prevenire și combatere a terorismului, desfășurate de către autoritățile publice competente.

Centrul Antiterorist este deja o subunitate cu o istorie a sa, cu realizări în procesul de coordonare a politicii antiteroriste naționale, cooperare cu instituțiile și organizațiile similare internaționale, desfășurarea exercițiilor antiteroriste naționale și internaționale, precum și promovarea culturii de securitate în societate.

Colaboratorii Centrului analizează sistematic starea, dinamica și tendințele extinderii fenomenului terorist și pe cele ale manifestărilor de extremism, acumînd date despre organizațiile teroriste internaționale și factorii de risc la adresa securității naționale. Trimestrial, în baza materialelor și informațiilor transmise de serviciile speciale partenere, centrul editează buletine informative des-

tinute lucrătorilor organelor securității statului și serviciilor speciale, autorităților naționale abilitate cu prevenirea și combaterea terorismului, cadrelor didactice și studenților instituțiilor de învățămînt superior de profil, care se ocupă de contracararea fenomenului terorist și a altor manifestări ale extremismului.

Analiza datelor obținute denotă că Moldova nu este privită în calitate de țintă pentru comiterea atacurilor teroriste, pe teritoriul țării nefiînd înregistrate formațiuni teroriste, emisari sau activiști ai acestora, iar terorismul se manifestă doar sub formă de amenințare. În acest context, centrul continuă dezvoltarea unui sistem național menit să prevină posibilele atacuri cu tentă teroristă, accentul fiind plasat pe acțiunile de profilaxie, perfecționare a mecanismelor de intervenție antiteroristă și ajustare a legislației naționale la normele internaționale și europene.

Printre măsurile enunțate, o deosebită atenție se acordă interdicției intrării pe teritoriul țării a persoane-

lor bănuite de apartenență la grupuri extremist-teroriste sau a simpatizanților acestora. În vederea realizării acestui obiectiv, Centrul Antiterorist al SIS reînnoiește periodic listele persoanelor, entităților și grupurilor implicate în activități teroriste. Listele sînt întocmite în baza listelor consolidate, instituite prin Rezoluția ONU 1267, 1988, 1989 și Poziția Comună 2001/931/PESC a Consiliului Uniunii Europene.

În anul 2008 a fost lansată pagina oficială web a Centrului Antiterorist al SIS: www.antiteror.sis.md. Aici este oglindită atît activitatea cotidiană a subunității, cit și colaborarea internațională cu structurile și organizațiile străine de profil, informații depline privind baza legislativă și politica națională în domeniul contracarării fenomenului terorist etc.

Pe parcursul celor cinci ani de la înființare, centrul a stabilit multiple relații de cooperare cu serviciile speciale din Belarus, Federația Rusă, Franța, România, SUA, Ucraina, precum și cu organizații internaționale: Centrul Antiterorist al CSI, SECI GUAM, OSCE, UNDP (ONU), NATO, CODEXTER.

La nivel național, CAT colaborează activ cu autoritățile publice competente, în vederea realizării măsurilor practice de politică antiteroristă. Astfel, începînd cu anul 2007, pe teritoriul țării au fost organizate exerciții antiteroriste (Forțele Unite

2007 și 2008, Forțele Speciale 2010). Scopul măsurilor practice a constat în verificarea capacităților de reacție și ripostă ale autorităților abilitate, evaluarea nivelului de coordonare și interacțiune dintre organele de forță și depistarea lacunelor în politica națională antiteroristă.

În desfășurarea măsurilor au fost antrenate Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției (Departamentul Instituțiilor Penitenciare), Ministerul Apărării, SPPS și alte autorități. Totodată, CAT, de comun cu alte subdiviziuni ale Serviciului, participă periodic la exerciții antiteroriste internaționale în scopul perfecționării mecanismelor de interacțiune la nivel regional în situații de criză.

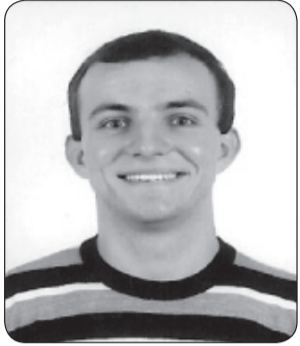
Și nu în ultimul rînd, Centrul Antiterorist acordă o atenție primordială consolidării dialogului cu societatea civilă. Propagarea și promovarea în societate a valorilor cum ar fi patriotismul, conștiința civică și vigilența constituie instrumente vitale în procesul implementării principiilor culturii de securitate cu caracter participativ la populație și sentimentului de respingere a ideologiilor extremist-teroriste.

Astfel, odată cu antrenarea cetățenilor în lupta pentru demascarea terorismului, informarea corectă și la timp a acestora, va deveni posibilă edificarea unei culturi autentice de securitate în Republica Moldova.

Lilia DUMINICA

◆ Tribuna viitorilor juriști

Activitatea Filiei francofone – model de formare teoretică și practică de nivel european

Victor OLARU,
student la Facultatea de
drept a Universității de Stat
din Moldova

Filiera universitară francofonă „Drept” a Universității de Stat din Moldova desfășoară o activitate prodigioasă și productivă de peste un deceniu de la înființarea sa în 1999. Anul curent nu a constituit o excepție în prezentarea de performanțe de către studenții filiei. Continuarea pregătirii teoretice în cadrul programelor de master, în instituțiile universitare francofone, reprezintă încununarea cu succes a încheierii ciclului de licență în vederea perfecționării și definitivării unei formări teoretice la standarde europene. În același timp, efectuarea stagiilor profesionale în țările francofone este un alt aspect care însoțește pregătirea teoretică a studenților francofoni.

Filiera își propune deschiderea de noi punți de contact cu mediul

profesional și științific, francofone. Prin aceasta se urmărește racordarea standardelor de competitivitate din țară la cele internaționale în contextul procesului de integrare europeană a Republicii Moldova. De asemenea, prin intermediul schimbului de cunoștințe și experiență, colaborarea internațională din sînul Francofoniei contribuie, în mod efectiv, la pregătirea unei noi generații de juriști de talie europeană.

Astfel, pentru anul universitar 2011-2012, studenții absolvenți ai filiei, promoția 2011, au obținut posibilitatea de a continua studiile în cadrul universității Montecquieu IV din Bordeaux, Franța: Chiriac Gheorghe, Morgoci Alina și Institutului Francofon de Administrare și Gestiune din Sofia, Bulgaria: Ambros Anastasia, Pânzari Inga, Poparcea Victor. Un fapt notabil este cîștigarea prestigioasei burse „Eiffel”, acordată anual de Guvernul francez celor mai buni studenți străini, de către Morgoci Alina.

Referitor la formarea practică, poate fi menționată desfășurarea programului de burse profesionale 2011 al Agenției Universitare a Francofoniei. Cecoltan Ala a efectuat un stagiu cu durata de o lună în cadrul Biroului de Avocați Gobert&Associés, Marsilia, Franța și Victor Olaru – un stagiu cu durata de 2 luni în cadrul Biroului

de Legătură al Consiliului European cu Uniunea Europeană la Bruxelles, Belgia.

Concomitent, în cadrul filiei continuă activitatea de pregătire a viitorilor juriști la un înalt nivel, la dispoziția studenților fiind pusă o largă gamă de opere din domeniul juridic ale autorilor de limbă franceză, acces la Internet, posibilitatea de a face uz de tehnică audio și TV. Existența acestor condiții se prezintă ca un factor stimulator și benefic pentru ameliorarea și eficientizarea procesului de studiu din cadrul filiei.

În concluzie, desfășurarea cooperării francofone la scară internațională a dat naștere la o frumoasă și bogată tradiție în schimbul de cunoștințe și experiență, precum și a contribuit la ridicarea nivelului de calificare al tuturor participanților implicați. Mai mult decît atît, posibilitatea de a completa prin practică profesională formarea teoretică din cadrul studiilor de licență și oportunitatea de a definitiva studiile de licență printr-un master european constituie veritabile atuuri în pregătirea juristului competent și competitiv. Filiera universitară francofonă „Drept” a Universității de Stat din Moldova reprezintă un proiect de succes, un model de referință pentru o formare de calitate în domeniul juridic, cu rezultate remarcabile pe parcursul tuturor anilor săi de existență.

Reclamația judiciară împotriva Moldovei depusă de francezul, Franck Arif constituie 50 mil. de euro

Reclamația judiciară împotriva Moldovei depusă de francezul, Franck Arif, la Centrul Internațional de Reglementare a Conflictelor din domeniul Investițional a Băncii Mondiale (ICSID), constituie 50 mil. euro.

După cum a menționat într-un interviu avocatul lui Frank Arif, Ion Păduraru, acordul încheiat în 1997 între Moldova și Franța, privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor, presupune că toate litigiile survenite între investitor și țara, unde acesta a investit bani, se revizuie la ICSID. Investițiile lui Frank Arif în magazinele „Duty Free” în Moldova, au fost practic înghețate de sistemul juridic din țară, care l-au obligat să aplice acest arbitraj.

Este vorba, în special, de magazinul „Le Bridge”, „Duty Free” de la Aeroportul Internațional Chișinău, care în ziua planificată deschiderii, 12 noiembrie 2009, ca urmare a acțiunilor instanțelor de judecată din Moldova, așa și nu a fost deschis. În plus, după cum menționează avocatul lui Frank Arif, investitorul nici nu are posibilitatea de a ridica mărfurile expuse pe rafturile magazinelor cu suprafața de 530 m², costul căreia la acel moment a constituit aproximativ 25 mil. lei. De asemenea, menționează Ion Păduraru, instanțele judecătorești din Moldova au blocat deschiderea, care rezultă din contractul cu Guvernul, a 4 magazine la frontiera Moldovei, în același timp, „autoritățile moldovene continuă să agraveze situația, chiar și după începe-

rea arbitrajului, ceea ce este inacceptabil în practica internațională”.

El a subliniat faptul că Guvernul țării, în mai 2010 și iulie 2011, a fost notificat cu privire la intenția lui Frank Arif de a-și apăra drepturile de investitor la ICSID, bazîndu-se pe acordurile internaționale potrivit cărora, statul în discriminarea investitorilor nu se poate ascunde în spatele deciziilor instanțelor sale sau agenții, sau prin propriile legi. Statul este în drept să rezilieze contractul cu investitorul, însă numai pe principiul compensației echitabile, care în cazul investițiilor în magazinele „Duty Free” a companiei „Le Bridge” nu s-a făcut. Avocatul lui Frank Arif menționează că suma prejudiciului suferit de către investitor, estimată la 50 mil. euro ar putea fi de fapt mai mare, deoarece în calculul costurilor directe și indirecte sînt implicați experți internaționali. Ion Păduraru a subliniat că acțiunea începută din ICSID are un impact negativ asupra reputației investiționale a Moldovei: de obicei, țările preferă să nu aducă litigiile la această organizație, care în toată lumea revizuie numai 30-40 cazuri pe an.

Centrul Internațional pentru Soluționarea Diferențelor Relative la Investiții în Banca Mondială (ICSID) pe 23 august 2011 a acceptat spre revizuire procesul lui Frank Arif împotriva Moldovei. Țara noastră a semnat Convenția ICSID în august 1992, iar Parlamentul a ratificat-o pe 24 februarie 2011. În Moldova această a intrat în vigoare pe 4 iunie 2011.

Vrei să trăiești în Uniunea Europeană? Acum poți găsi sfaturi utile pe „Portalul UE privind imigrația”

Cui trebuie să te adresezi pentru a obține un permis de muncă în Germania? Un cetățean moldovean are nevoie de permis de ședere pentru a studia în Spania? Și unde poți suna pentru a cere sprijin în cazul în care te simți exploatat la locul de muncă? Răspunsurile la toate aceste întrebări, dar și alte informații care te interesează le poți găsi, acum, pe „Portalul UE privind imigrația”, lansat, recent, de Comisarul european pentru afaceri interne, Cecilia Malmström.

Noul site oferă informații practice pentru resortisanții străini care sînt interesați să se mute cu traiul în UE. Site-ul ec.europa.eu/immigration se adresează și migranților care se află deja pe teritoriul UE și care ar dori să se mute dintr-un stat membru în altul. Portalul oferă informații specifice pentru fiecare categorie de migranți cu privire la procedurile aplicate în materie de migrație în toate cele 27 de state membre ale Uniunii Europene.

„Mulți dintre cei care doresc să se mute în Uniunea Europeană nu știu ce posibilități există în acest sens, cum să solicite un permis de ședere sau care sînt riscurile asociate migrației ilegale, iar migranții care se află deja pe teritoriul UE nu își cunosc întotdeauna drepturile. Trebuie să le punem la dispoziție informații fiabile și ușor accesibile

cu privire la aceste proceduri unori complicate”, a declarat Cecilia Malmström.

Portalul UE privind imigrația constituie un prim punct de acces la informații actualizate și practice privind procedurile și politicile în materie de migrație existente la nivelul UE și la nivel național. Lucrătorii, cercetătorii, studenții și cei care doresc să se alătore familiilor lor care se află deja în UE pot găsi aici informații adaptate nevoilor lor cu privire la statul membru în care ar fi interesați să se mute. Portalul cuprinde și link-uri directe către site-urile autorităților naționale în domeniul migrației. Utilizatorii pot, de asemenea, găsi informații clare cu privire la drepturile lor și pot afla dacă au nevoie de viză pentru a intra pe teritoriul UE.

Totodată, pe site-ul respectiv sînt explicate modalitățile legale

de trecere a frontierei spre UE și descrise riscurile asociate migrației ilegale, de exemplu, traficul și contrabanda. Migranții și potențialii migranți vor găsi aici și o listă cuprinzătoare de organizații guvernamentale și neguvernamentale pe care le pot contacta pentru a soli-

de muncă și cadrele universitare pot, la rîndul lor, beneficia de informații detaliate accesibile prin intermediul acestui site.

Portalul UE privind imigrația este accesibil în limbile engleză și franceză la adresa: <http://ec.europa.eu/immigration/>.

cita asistență. În plus, organizațiile de sprijinire a migranților, precum și autoritățile din domeniul migrației, serviciile de ocupare a forței

Pentru crearea portalului UE privind imigrația, Comisia a desfășurat un vast proces de consultare, la care au participat organizații de

sprijinire a migranților, syndicate, asociații patronale și grupări cu caracter religios din țările de origine, de tranzit și de destinație. Astfel de consultări au avut loc în Belgia, Republica Cehă, Franța, Germania, Spania și Mali.

Dreptul menționează că, aproximativ 20,1 milioane de cetățeni ai UE sînt resortisanți ai unor țări terțe, reprezentînd aproximativ 4% din totalul populației UE. În 2010, statele membre ale UE și țările participante la cooperarea Schengen au eliberat peste 11 milioane de vize. Numărul estimat al persoanelor care fac obiectul traficului către sau pe teritoriul

UE este de cîteva sute de mii în fiecare an.

Lilia DUMINICA

● La solicitarea cititorilor

Condițiile de distribuire a biletelor de tratament acordate veteranilor

Regulamentul privind condițiile, modul de asigurare, evidență și distribuire a biletelor de tratament sanatorial acordate veteranilor reglementează modul de acordare și distribuire a biletelor de tratament sanatorial categoriilor de persoane care cad sub incidența Legii nr. 190-XV din 8 mai 2003 cu privire la veterani. Dreptul la tratament sanatorial al acestor categorii de persoane se realizează:

a) pentru beneficiarii de pensii stabilite și achitate de Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare – CNAS), precum și pentru persoanele care au o vechime în muncă de cel puțin 35 de ani în cazul femeilor și 40 de ani în cazul bărbaților – prin intermediul caselor teritoriale de asigurări sociale (în continuare – CTAS);

b) pentru invalizii și veteranii beneficiari de pensii stabilite și achitate de Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne, Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul Grăniceri, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Serviciul de Protecție și Pază de Stat – prin intermediul organelor respective ale acestor structuri.

Persoana care îndeplinește condițiile pentru obținerea biletului de tratament în temeiul mai multor acte normative poate beneficia de bilet, la alegere, în baza unui singur temei. În acest caz, solicitantul va prezenta un certificat de confirmare că în ultimii trei ani nu a beneficiat prin intermediul direcțiilor/secțiilor asistență socială și protecție a familiei de bilet de tratament sanatorial. Pentru a beneficia de bilet de tratament sanatorial, persoanele-beneficiari de pensie de la CNAS, depun o cerere pentru a fi luați în evidență la CTAS de la domiciliu, iar beneficiarii de pensie de la alte structuri depun o cerere la organele de pensionare ale structurilor respective. La cerere se anexează: copiile actului de identitate și legitimației de invalid sau participant la război; recomandarea medicală (forma 070E), copia carnetului de muncă (prima și ultima pagină care conțin înscrisuri). Suplimentar, după caz, prezintă:

a) veteranii muncii – copia legitimației de veteran și a documentului care confirmă existența ordinelor și medaliilor;

b) veteranii serviciului militar, veteranii organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar: copia

legitimației de veteran și a documentului care confirmă existența ordinelor și medaliilor, copia carnetului de muncă (prima și ultima pagină care conțin înscrisuri);

c) soții supraviețuitori, inapți de muncă, ai participanților la cel de-al doilea război mondial sau la acțiunile de luptă în timp de pace din rîndul militarilor căzuți la datorie ori soții invalizilor de război decedați, dacă nu s-au recăsătorit, copiii acestora pînă la atingerea vârstei de 18 ani sau după această

vîrstă, dacă își continuă studiile în instituțiile de învățămînt la cursurile de zi, pînă la terminarea studiilor, însă cel mult pînă la atingerea vârstei de 23 ani: copia carnetului de muncă (prima și ultima pagină care conțin înscrisuri, pentru soți și soții), certificatului de căsătorie, pentru copii – certificat de studii.

Cererea se înregistrează în Registrul de evidență al solicitanților de bilete (în formă electronică sau pe suport de hîrtie). Data înregistrării cererii se consideră data luării în evidență, iar numărul de înregistrare în cerere corespunde numărului de ordine din Registrul de evidență al solicitanților de bilete. Persoana responsabilă de evidența solicitanților de bilete verifică copiile documentelor anexate la cerere și asigură integritatea lor. La schimbarea locului de domiciliu în altă unitate administrativ-teritorială a republicii, solicitantului i se păstrează rîndul precedent. La solicitarea beneficiarului, organul care efectuează asigurarea cu pensii la noul loc de trai, în termen de 10 zile lucrătoare, solicită, printr-un demers, organului care anterior a efectuat asigurarea cu pensie, confirmarea scrisă și documentele ce atestă data înscrierii în Registru și dreptul la bilet, autentificată prin ștampilă și semnătura șefului organului respectiv. Organele care efectuează asigurarea cu pensii eliberează beneficiarului biletul de tratament cu 10 zile înainte de data prezentării lui la Centrul de reabilitare balneosanatorială.

În cazul în care beneficiarul nu are posibilitate să se deplaseze în termenul indicat în bilet la centrul balneosanatorial, el este obligat, cu 5 zile înainte de data expirării biletului, să-l restituie organului care l-a eliberat. Biletul returnat va fi redistribuit altui solicitant, conform rîndului. Biletele nevalorificate în termenele stabilite vor fi restituite, după caz, printr-un demers, însoțite de bonul de consum, organului care a distribuit biletul. În cazul în care persoanele care stau în rînd,

refuză primirea biletului din următoarele motive:

a) îmbolnăvire;
b) contraindicații medicale;
c) decesul rudelor;
și refuzul este documentat, solicitantul poate beneficia de bilet la o nouă solicitare, în caz contrar, rîndul nu i se păstrează. Termenul de utilizare a biletului se modifică exclusiv de către organele care eliberează biletele, în coordonare cu administrația instituției prestatoare de servicii.

Unitatea responsabilă din cadrul structurii respective, trimestrial, distribuie biletele organelor de pensionare, după caz – celor teritoriale, cu 15 zile pînă la începutul trimestrului următor, proporțional numărului de veterani pe raioane/municipii, înregistrați în baza de date a structurilor respective. Biletele, după caz, sînt eliberate structurilor

teritoriale, în baza facturilor de expediție. Eliberarea biletelor solicitanților aflați în evidență se efectuează de către persoana responsabilă desemnată prin ordinul conducătorului structurii respective. Biletele se eliberează solicitanților la prezentarea următoarelor acte:

a) fișa balneosanatorială F 072E, eliberată de medicul de familie;

b) recomandarea medicală F 070E, eliberată de medicul de familie;

c) originalul actului de identitate, iar în cazul eliberării biletului pentru tratament sanatorial peste hotarele republicii – pașaportul cetățeanului Republicii Moldova;

d) după caz, copia carnetului de muncă (prima și ultima pagină care conțin înscrisuri);

e) pentru persoanele neangajate în cîmpul muncii – certificatul prin care se confirmă că solicitantul nu a beneficiat de bilet în ultimii trei ani în temeiul altor acte normative.

Biletul se eliberează solicitantului completat integral și semnat de persoana responsabilă, cu aplicarea ștampei organului care eliberează biletul.

La primirea biletului beneficiarului i se comunică în scris, contra semnătură, următoarele:

a) nu se permite modificarea termenului de valabilitate, vînzarea, schimbul sau transmiterea biletului altei persoane;

b) biletul se eliberează pentru tratarea unei singure persoane;

c) beneficiarul este obligat să prezinte biletul la unitatea de recepție a Centrului de reabilitare balneosanatorială pentru înregistrare și perfectarea fișei sanatoriale;

d) beneficiarului care a întrerupt de sine stătător procesul de tratament termenul neutilizat nu i se compensează sub nici o formă;

e) la întoarcere, beneficiarul, în termen de 20 de zile, este obligat să prezinte organului care a eliberat biletul cuponul detașabil al bonului.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

? **Intenționez să adresez, în judecată, o cerere fără a apela la serviciile unui avocat. Rog să-mi comunicați, prin intermediul ziarului, cerințele exacte care trebuie să le conțină cererea de chemare în judecată.**

**Nina Furculiță,
mun. Chișinău**

Conform art.166 din Codul de procedură civilă, oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept, trebuie să depună în instanța competentă o cerere de chemare în judecată. În cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanța căreia îi este adresată;

b) numele sau denumirea reclamantului, domiciliul ori sediul lui; dacă reclamantul este o persoană juridică, datele bancare, codul fiscal, numele reprezentantului și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de reprezentant;

c) numele sau denumirea pîrîntului, domiciliul ori sediul lui;

d) esența încălcării sau a pericolului de încălcare a drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale reclamantului, pretențiile lui;

e) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretențiile, demonstrarea probelor care confirmă circumstanțele;

f) pretențiile reclamantului către pîrînt;

g) valoarea acțiunii, dacă aceasta poate fi evaluată;

h) date despre respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului pe cale extrajudiciară dacă pentru un astfel de litigiu îndeplinirea procedurii este prevăzută de lege sau de contractul părților;

i) documentele anexate la cerere.

Cererea de chemare în judecată poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea pricinii, precum și demersurile reclamantului. Reclamantul poate formula în cererea de chemare în judecată mai multe pretenții, conexe prin temeiurile apariției sau prin probe.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL

Numele, prenumele:

Adresa:

(noiembrie 2011, nr. 44(399))

Raport european: Imigranții ilegali sînt discriminați în Uniunea Europeană

Imigranții în situație ilegală din Europa sînt exploatați la locul de muncă și se confruntă cu lipsa de acces la serviciile de bază, în special, cele din domeniul sănătății și educației, conform unui raport publicat de o agenție a Uniunii Europene.

„Angajăm imigranți clandestini ca pe forță de muncă ieftină. Mîncăm fructele și legumele pe care le recoltează, în pofida contribuțiilor aduse societății noastre, cînd imigranții au nevoie de servicii medicale sau de educație, sau cînd vor să reclame un abuz în justiție, se găsesc în fața unei uși închise sau, mai rău, sînt expulzați”, a declarat Morten Kjaerum, directorul Agenției Europene pentru Drepturi Fundamentale.

„Drepturile omului se aplică tuturor oamenilor. Rămînem ființe umane chiar dacă nu avem pașaport, viză sau permis de ședere”, a insistat Kjaerum la prezentarea raportului despre drepturile fundamentale ale imigranților clandestini în Uniunea Europeană.

Raportul subliniază că accesul la serviciile de sănătate necesare copiilor și femeilor gravide, precum și serviciile medicale de urgență nu sînt gratuite pentru imigranții aflați în ilegalitate, așa cum sînt în cazul cetățenilor țării respective.

Obligația de a deține documente oficiale, fie că este vorba de un permis de ședere sau de un certificat medical, îi împiedică de multe ori pe copiii imigranților să se înscrie la școlile publice, subliniază documentul care denunță operațiunile poliției din apropierea școlilor și a spitalelor.

„Aflîndu-se de multe ori în incapacitatea de a-și exercita drepturile în justiție, imigranții în situație ilegală trebuie să poată beneficia de aceleași drepturi ca și cetățenii țării respective”, enunță raportul depus la Comisia Europeană.

Deși nu există nici o estimare a numărului de imigranți în situație ilegală din Uniunea Europeană, un proiect recent finanțat de UE („Clandestini”) estimează că numărul oscilează între 1,9 milioane și 3,8 milioane de persoane.

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Augustina Bolocan**, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Adriana Eșanu**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Grigore Fiodorov**, doctor în drept, profesor universitar, Facultatea de drept, USM; **Gheorghe Ulianoschi**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Tamara Pelin**, judecător, CA Economică; **Natalia Moldovanu**, vicepreședintele CSJ; **Olga Cojocaru**, judecător, Buiucani; **Serghei Popovici**, judecător, Comrat; **Mihail Nicolaev**, vicepreședintele CA, Bălți; **Vitali Derevenco**, judecător, Comrat; **Marcel Juganari**, judecător Călărăși; **Vitalie Cotorobai**, judecător, Hîncești.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă încrească deplin fericirea.

La mulți ani!

membrii Consiliului de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și
Revista Națională de Drept

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă știm recunoscători că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămîne alături de Dvs.

Meridian juridic

Șeful ONU: Guvernul de la Chișinău discriminează drepturile oamenilor

Potrivit Comisarului ONU privind drepturile omului, Navi Pillay, aflată într-o vizită la Chișinău, ea a rămas nemulțumită de mesajul demnitarilor, precum că unele categorii de populație, trebuie să mai aștepte pînă li se vor acorda anumite drepturi. La fel, doamna Comisar al ONU spune că circumstanțele economice și slaba infrastructură pun țara în pericol.

„Am văzut cu ochii mei în ce hal trăiesc moldovenii. Problemele, ce țin de salariile mici și infrastructura publică slabă, vor duce la protejarea neeficientă a drepturilor omului. Mă voi referi și la instituțiile de psihiatrie din Chișinău, unde pacienții internați forțat sînt limitați la procesele, care ar putea duce la eliberarea acestora”, a mai declarat Navi Pillay.

În timpul discuțiilor cu oficialii moldoveni s-au analizat problemele ce țin de discriminarea minorităților religioase, precum: musulmanii, evreii, protestanții și martorii lui Iehova, precum și grupurile minoritare ca: romii, lesbienele, gayii și transvestiții.

„Mesajul meu către Guvern este ca să adopte cît mai curînd o lege, care ar lichida orice discriminare. Democrația este abilitatea de a proteja pe cei vulnerabili”, a conchis reprezentantul ONU.

De asemenea, Navi Pillay și-a exprimat îngrijorarea cu privire la taxa de amendă impusă săptămînalului „Ziarul de Gardă”, menționînd că asemenea măsuri sînt incompatibile cu „o societate democratică bazată pe regula legii”.

Misiunea șefului ONU, s-a încheiat cu o vizită în regiunea transnistreană, unde au fost discutate problemele legate de violarea drepturilor omului, tortura și tratamentul persoanelor aflate în detenție.

Cum să faci față depresiei de toamnă

Et toamnă încă, și organismul uman trece printr-o perioadă dificilă. Temperaturile au scăzut, iar lumina soarelui nu mai e ca și în frumoasele zile ale verii. La serviciu ai un șef nesuferit, iar colegii nu încetează să atenteze la postul tău. Soacra a venit să petreacă iarna cu familia ta, iar copiii iau note mici la școală. Ai venit acasă unde n-ai căldură din cauza vecinului antipatic la care s-a spart țeava inundîndu-ți apartamentul de ți-a udat și ultima țigară la care te gîndeai cu speranța că te va consola. Asta-i toamna, frate!

Vestea bună e că lucrurile nu sînt atît de urîte precum par, ba mai mult, pot fi soluționate cu voce bună, entuziasm și nițică muncă. În ajutor îți sare tot toamna, cînd poți pune în aplicare următoarele rețete antistres:

- Bucură-te de numeroasele noastre parcuri, fă o plimbare printre frunzele galbene și profită de ultimele zile cu soare.

- Gustă din darurile toamnei, din gutui, struguri sau o plăcintă mare cu bostan cum făcea cîndva bunica.

- Sezonul toamnă-iarnă 2011-2012 se poartă culorile energizante, molipsește-te de optimism de la ele.

- Delectează-te de dimi-

neață cu o ceașcă de cafea, cercetătorii spun că aroma ei reduce riscul apariției depresiei.

- Distrează-te cît mai mult. Toamna e perioada unuia dintre cele mai frumoase obiceiuri studențești: Balul Bobocilor, strecoară-

te printre ei în cluburile de noapte din Capitală.

- Alintă-te cu un cadou, oricare ar fi el, important e să te bucuri.

Și să nu uităm, toamna lasă loc unei atmosfere feroce a sărbătorilor de iarnă, așa că... viitorul sună bine!

Ciocolată neagră și fii sănătos!

Un răsfăț benefic pentru organismul tău, pentru că are un efect antidepressiv și diminuează colesterolul este ciocolata (în special, cea neagră, cu 85% cacao). În primul rînd te scapă de stres și îți dă o stare de bine.

Ciocolata neagră conține 112 mg de magneziu la 100 gr, iar cea cu lapte - 60 gr la 100 gr. Acest mineral este foarte eficient în lupta cu anxietatea și stresul, reducînd acumularea cortizonului plasmatic din sînge. Diverse studii au arătat că o alimentație bogată în magneziu reduce riscul apariției infarctului miocardic, scade presiunea arterială și diminuează probabilitatea de a suferi de diabet de tip 2. Magneziul previne și încetinește evoluția osteoporozei.

Ciocolata neagră mai reduce și colesterolul. Cacaoa pe care o conține ciocolata neagră protejează organismul împotriva colesterolului - ea conține flavonoide, componente ce au proprietăți antioxidante și care diminuează concentrația ace-

stă, favorizînd producerea colesterolului bun în organismul nostru.

Vitamina B3 aflată în ciocolată neagră reduce și ea depunerea colesterolului pe pereții arterelor. Ciocolata neagră este un excelent antioxidant care împiedică sau neutralizează radicalii liberi, responsabili de oxidare.

Capacitatea antioxidantă pe care o are cacaoa este de 4-5 ori mai mare decît cea a ceaiului negru și de 2-3 ori mai ridicată față de cea a vinului și a ceaiului verde.

Ciocolata neagră scade tensiunea arterială. Două cuburi de ciocolată neagră consumate zilnic scad tensiunea arterială. Ciocolata reduce cu 3 puncte tensiunea sistolică (prima cifră) și cu 2 puncte pe cea diastolică (a doua cifră).

De exemplu, o tensiune de 140/90 (14 cu 9, în limbaj curent) va scădea la 137/88 dacă vom consuma zilnic două tablete de ciocolată neagră.

CALEIDOSCOP

Comunicarea cu pacienții în comă ar putea fi posibilă în curînd

Comunicarea cu pacienții care se află în comă va fi posibilă. Cercetătorii britanici au elaborat un dispozitiv care va putea interpreta activitatea creierului pacienților care se află în stare vegetativă.

Astfel, undele emise de creier vor putea fi citite cu ajutorul unui aparat pentru encefalogramă, la care va fi conectată și o cască echipată cu electrozi. Neurologii au rugat pacienții, care au participat la acest studiu, să-și imagineze mișcările mînilor.

3 din cele 16 persoane au fost în stare să-și închipuie această mișcare, în ciuda incapacității fizice. Cercetătorii speră că, astfel, vor putea îmbunătăți modul în care pacienții aflați în comă sînt îngrijiți și vor elabora noi metode pentru recuperarea lor.

La doar nouă ani a cumpărat o casă pentru familia sa

Are doar nouă ani, dar a reușit deja să cumpere pentru familia sa o casă nouă, în valoare de 150 000 de lire sterline. Este vorba despre Kieron Williamson din Marea Britanie, supranumit „Micul Monet”. Băiatul a început să picteze într-o vacanță din 2008, iar doi ani mai tîrziu vindea 33 de tablouri în doar jumătate de oră.

„La ora 9 dimineața, clienții practic au dat buzna în galerie pentru a cumpăra tablourile băiatului. Acestea s-au vîndut în

aproximativ 30 de minute. A fost destul de impresionant”, a afirmat Adrian Hill, proprietar „Picturecraft Art Gallery”.

Micul artist spune că nu înțelege de ce oamenii vin din alte țări doar pentru a-i cumpăra operele: „Este uimitor că oamenii vin tocmai din Statele Unite și Africa de Sud să cumpere lucrările mele”.

La următoarea expoziție vor fi prezentate cele mai noi 12 tablouri ale „Micului Monet”, iar organizatorii se așteaptă ca lucrările să fie vîndute într-un timp mult mai scurt. Operele lui Kieron Williamson costă între 1450 și 22 500 de euro.

A fost stabilită cea mai fericită și nefericită oră din an

Cea mai fericită oră din an este în după-amiaza zilei de Crăciun. Cel puțin așa susțin cîțiva cercetători britanici care au realizat un studiu cu ajutorul unei aplicații iPhone. Pe de altă parte, cea mai nefericită oră este la cîteva zile distanță, pe 31 ianuarie, seara.

La studiu au participat peste 45 000 de oameni care și-au exprimat gradul de fericire cu ajutorul unei aplicații a telefonului mobil. Ca urmare, cercetătorii au dedus că activitatea care provoacă cel mai mare grad de fericire este sexul, iar drept sursă de nefericire au fost enumerate munca, studiile, așteptarea, cearta și boala.

Sportul, mersul la concerte și teatru, la expoziții și muzica au fost desemnate ca activități care induc starea de bună dispoziție.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Liliă DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice - 21596
Tiraj 4600
Com. 51 sp